

ZESZYT NAUKOWY WSG W BYDGOSZCZY
4/2012
SERIA: EKONOMIA

MIROSŁAW GEISE

Rynki pracy w krajach wysoko rozwiniętych po kryzysie finansowym 2008–2009

Zarys treści: W artykule została przedstawiona ocena efektywności funkcjonowania krajowych rynków pracy w krajach wysoko rozwiniętych, w tym w USA i państwach Europy Zachodniej. Okres analizy obejmuje lata 2008–2011. Badanie zostało przeprowadzone z uwzględnieniem procesów ekonomicznych pozostających w ścisłym związku z funkcjonowaniem rynków pracy. Kluczowym problemem badawczym jest ocena sytuacji ekonomicznej w wybranych krajach Zachodu, po ustaniu kryzysu finansowego z przełomu lat 2008/2009.

Słowa kluczowe: kryzys finansowy, kryzys strukturalny, nieefektywne rynki pracy, nieład społeczno-gospodarczy, stagnacja.

Labour markets in high developed countries after the financial crisis 2008–2009

Abstract: The article presents the estimation of efficiency of labour markets in high developed countries, including the United States and West European. Countries between 2008 and 2011. The research takes into account the economic processes closely connected with labour markets. The key problem is the evaluation of the economic situation in some West European countries after the financial crisis 2008–2009.

Keywords: financial crisis, structural crisis, ineffective labour markets, social-political disorder, stagnation.

PAWEŁ ANTOSZA

Pojęcie i funkcje płac we współczesnej gospodarce rynkowej

Zarys treści: Referat jest teoretycznym wprowadzeniem w problematykę podstawowych pojęć i funkcji dotyczących płac. Zaprezentowano tu różne poglądy na płace pod kątem uwypuklenia rynkowych aspektów teorii płacowych. Referat ten zawiera analizę i ocenę bardziej współczesnych teorii płac, przeprowadzoną zwłaszcza z punktu widzenia ich przydatności w prowadzeniu polityki płac państwa, a także organizacji gospodarczych. W szczególności analizy te dotyczą istoty płacy oraz funkcji, jakie ma ona do spełnienia we współczesnej gospodarce rynkowej. Nowoczesne podejście do funkcji płac zakłada przy tym wyodrębnienie funkcji płac z punktu widzenia nie tylko pracownika i pracodawcy, lecz także państwa.

Słowa kluczowe: płace, gospodarka rynkowa, polityka, państwo, pracodawca, pracownik.

Concept and functions of salaries in the contemporary market economy

Abstract: The article takes into consideration the analysis of concept and function of salaries as an economic (and social) category as well as the arisen implications related to the theory and policy of salaries. Therefore, based on the classic notion of salaries as price of labour and on the evolution of points of view related to understanding the category of salaries, the article emphasises contemporary connotations of the phrase *remuneration of labour*. Moreover, the article considers also – in the light of salaries functions (such as incentive, cost, consumer's and social functions) traditionally understood – the meaning of their more modern understanding and its consequences for explanation and functioning of the contemporary market economy.

Keywords: salaries, contemporary market economy, politics, state, employer, employee.

KILLION MUNYAMA
ARLETA KOWALEWSKA

*Analiza wpływu globalnego kryzysu finansowego
na kurs złotego w latach 2007–2010*

Zarys treści: Istnieje wiele złożonych czynników wpływających na rynek walutowy. Warto podkreślić, że wielkim wyzwaniem jest, w obliczu wielu źródeł informacji, dokonanie właściwego wyboru sposobu inwestowania przez zagranicznych inwestorów. Na wybór ten mają wielki wpływ zmiany kursów walut. Inwestorzy obserwują sygnały pochodzące z rynku, mające wpływ na zmianę kursu, choć często trudno im jest zidentyfikować te właściwe. Przed podjęciem decyzji o sposobie inwestowania – w waluty bądź wychodzenie z inwestycji – inwestorzy muszą odpowiedzieć sobie na pytanie dotyczące bieżącego poziomu kursu walutowego.

Niniejszy artykuł wskazuje, jak wiele czynników wpływa na kurs walutowy. Pokazano, że wpływ na umocnienie lub osłabienie polskiej waluty mają zarówno czynniki o znaczeniu międzynarodowym jak i decyzje władz polskich. Inwestorzy podejmują więc decyzje zarówno pod wpływem działań ECB, FED-u, jak i decyzji Polskiej Rady Polityki Pieniężnej.

Słowa kluczowe: kryzys gospodarczy, kredyty hipoteczne, polityka monetarna, bańka na rynku nieruchomości, kursy walut, rynki wschodzące.

*Analysis of the impact of the global financial crisis on the course of the
polish zloty years 2007–2010*

Abstract: A large number of factors that influence the currency market is its great complexity. In the concluding remarks it is worth to underline that for clear investment decisions in the face of massive information source is the major challenge for foreign currency investors. It is often difficult to identify the signal from the market that can effectively change exchange rates. Before deciding to invest in a currency or exiting from the investment, investors must answer the question concerning the reflected current level of the currency exchange rate. The paper shows how many factors affect the exchange rate. Both factors of international importance and those influencing the decisions of the Polish authorities to the weakening or strengthening of the Polish national currency. Investors make their decisions from both the ECB, the FED as well as on the actions of the Polish Monetary Policy Council.

Keywords: the economic crisis, mortgage loans, monetary policy, housing bubble, foreign exchange, emerging markets.

MACIEJ PIECHOCKI

Kondycja ekonomiczno-finansowa sektora budownictwa w warunkach dekonunktury gospodarczej

Zarys treści: Celem niniejszego artykułu jest wykazanie skutków ryzyka działalności gospodarczej sektora budownictwa. Do klasycznych płaszczyzn ryzyka zalicza się standardowo: wielkość portfela zamówień, rozmiary realizacji zadań, opóźnienia w płatnościach oraz ogólny stan kondycji finansowej. Autor wykazuje, że do ryzyka istotnego zaliczyć należy dodatkowe opodatkowanie efektu amortyzacji środków trwałych.

Słowa kluczowe: kondycja finansowa budownictwa, dekonunktura gospodarcza, efekt amortyzacji.

Economic and financial strength of the construction sector under conditions of economic downturn

Abstract: Evaluation of economic and financial viability of the construction sector was based on the data from the first half of the year 2008 and first quarter of the year 2009. It is the representative period for several previous years when symptoms of impending crisis were not noticeable. At the time of writing this article GUS (Central Statistical Office) published data for those periods. This article consists of 5 chapters, under which conditions and circumstances of the financial condition of construction sector were defined.

Finished products of that sector were discussed and the building materials sector and executive sector were included. The basic financial data, with particular emphasis on risk of the general economic situation, portfolio of contracts, delays in payments and the impact of these factors on the financial situation, were presented. The next chapter refers to the impact of the tax effect of depreciation on financial results. It should be pointed out that this subject is ignored in the literature of both national and global because the market situation at the property market reacts quickly. The impact of the crisis in this segment of the construction sector and the reactions of the legal system to economic decrease in Poland and Europe were diagnosed in the last chapter of this form.

Keywords: financial condition of construction sector, economic decrease, the effect of depreciation.

PIOTR SZYMAŃSKI
MARIUSZ BARCZAK

The econometric analysis of the occupancy rate of accommodation places in the Kujawsko-Pomorskie Voivodship

Abstract: The article presents a procedure for building a trend, seasonality and autoregression model describing the occupancy rate of accommodation places in the Kujawsko-Pomorskie Voivodship. The presented model was used to provide forecasts for the last six months of 2007. The produced forecasts proved to be accurate, which confirms the validity of using structure models to describe such phenomena.

Keywords: trend models, seasonality models, autoregression models, structure models, tourism, accommodation, tourist demand.

Analiza ekonometryczna stopnia wykorzystania miejsc noclegowych w województwie kujawsko-pomorskim

Zarys treści: W artykule przedstawiono procedurę budowy modelu trendu, sezonowości i autoregresji opisującego stopień wykorzystania miejsc noclegowych w województwie kujawsko-pomorskim. Zbudowany model wykorzystany został do konstrukcji prognoz na ostatnich sześć miesięcy 2007 r. Wyznaczone prognozy okazały się trafne, co potwierdza słuszność używania modeli struktury do opisu tego typu zjawisk.

Słowa kluczowe: modele trendu, modele sezonowości, modele autoregresji, modele struktury, turystyka, zakwaterowanie, popyt turystyczny.

EMILIA FLADROWSKA
ANETTA MICHALSKA

Kontrakty długoterminowe, ich wycena i ewidencja

Zarys treści: Pojęcie „kontrakty długoterminowe” sprecyzowane zostało w Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości (MSR) nr 11. Kontrakty długoterminowe – to umowy zawierane między zamawiającym a wykonawcą na wykonanie prac istotnych i długotrwałych, których termin realizacji przekracza zwykle 6 miesięcy. Wycena i ewidencja kontraktów długoterminowych są jednym z bardziej skomplikowanych zagadnień w rachunkowości; dlatego oprócz Ustawy o rachunkowości, która uściśla kontrakty długoterminowe jako „niezakończone usługi”, opracowany został Krajowy Standard Rachunkowości (KSR) nr 3 pt. „Niezakończone usługi budowlane”.

Słowa kluczowe: kontrakty długoterminowe, niezakończone usługi, niezakończone usługi budowlane, MSR, KSR.

Long-term contracts and their valuation and accountability

Abstract: The concept of 'a long-term contracts' was formulated in the International Accounting Standard (IAS) no. 11. The long-term contracts are the agreements drew between the contracting authority and the contractor to perform the significant and long-lasting works, of which the due date usually exceeds 6 months. The pricing and the registry of the long-term contracts are one of the more complex issues in the accounting; therefore, in addition to the Accounting Act, which sets out the long-term contracts as 'the incompleated service', a 'National Accounting Standard' (NAS) no 3 entitled 'The incompleated construction services' has been elaborated.

Keywords: long-term contracts, incompleated service, incompleated construction services, IAS, NAS.

ALEXANDER KOZLOV
VLADIMIR KOZLOV

Economic effectiveness of TBM approach in enterprise management

Abstract: The paper considers the way to get competitive advantages through management system improvement based on process approach (process management). By using the process approach principles in management the company can develop the Time-Based Management in their decision making system. Time-Based Management due to focus on time helps to use in enterprise operations new effectiveness factors, which concerns wide range of savings for the company itself.

Keywords: management, decision making, flexibility of the process, time factors, new communication technologies.

Efektywność ekonomiczna TBM podejścia w zarządzaniu Przedsiębiorstwem

Zarys treści: Artykuł podejmuje problem sposobów na zdobycie przewagi konkurencyjnej poprzez poprawę systemu zarządzania opartego na podejściu procesowym (zarządzanie procesami). Stosując zasady podejścia procesowego w zarządzaniu, firma może rozwijać Time-Based Management w swoim systemie podejmowania decyzji. Time-Based Management ze względu na skupienie się na aspekcie czasu przyczynia się do wykorzystania w działalności przedsiębiorstwa nowych czynników efektywności, które przyczyniają się do powstania oszczędności dla samej firmy.

Słowa kluczowe: zarządzanie, podejmowanie decyzji, elastyczność procesu, czynniki czasowe, nowe technologie komunikacyjne.

SŁAWOMIR STAŻEWSKI

Harmonizacja podatków akcyzowych i podatku od wartości dodanej w Unii Europejskiej

Zarys treści: W opracowaniu zaprezentowano zagadnienie harmonizacji podatków akcyzowych i podatku od wartości dodanej w Unii Europejskiej. Analizy dokonano na podstawie problemów rozpatrywanych przez Trybunał Sprawiedliwości UE. Uzasadnieniem takiego podejścia jest fakt, iż Trybunał zapewnia przestrzeganie zasad wykładni i stosowania prawa unijnego. Wyroki Trybunału mają charakter ostateczny i obligują państwa członkowskie do podjęcia określonych środków prawnych, a zatem stają się wzorcami do stosowania przez ustawodawstwa i sądy krajowe państw członkowskich. Proces harmonizacji podatków nie przebiega bez zakłóceń. Z badania orzecznictwa sądów wynika, iż przedmiotem debaty są wszystkie aspekty opodatkowania, jak: przedmiot i zakres harmonizacji, przedmiot i podmiot podatków, dokumentacja podatkowa, sformułowanie czytelnych i ponadczasowych reguł rozliczania podatków, czy systematyka źródeł prawa i wykładnia prawa. Istotnym problemem jest walka z nadużyciami podatkowymi. Otwarcie granic wewnątrz Unii utrudnia rozpoznanie i zwalczanie zjawisk przestępczych. Zadaniem dla ustawodawców jest takie stanowienie prawa podatkowego, a dla organów wykonawczych takie jego stosowanie, które nie tylko zagwarantuje obywatelom państw członkowskich skorzystanie z praw otwartego rynku, ale także nie będzie wykorzystywane dla nadużyć podatkowych. Przystępowanie do Unii Europejskiej nowych państw poszerza pole debaty i powinno wzbogacić dyskusję intelektualną, a tym samym poprawić jakość, a może także przyspieszyć proces harmonizacji podatków pośrednich. Istotne znaczenie w tej materii powinny mieć opracowania naukowe dokonujące systematyzacji i analizy proponowanych rozwiązań na przykładzie empirycznie ustalonych przypadków. Niniejsze opracowanie ma temu celowi służyć.

Słowa kluczowe: harmonizacja podatków, zasada pierwszeństwa prawa unijnego, rozporządzenie, dyrektywa, podatek od wartości dodanej, podatek akcyzowy, odliczenie podatku.

Tax harmonization in the European Union

Abstract: The European Union legal system is supreme. The internal law of Member States cannot be set up against the direction of regulations of the Union. The Court of Justice and the national courts are under a duty to

give full protect to provisions of Community law, so their judgments determine the process of harmonization, especially in the area of indirect taxes, having regard to the priorities of EU law. The analysis of judgments of the Court of Justice and the national courts shows that the debate concentrates even on such basic problems as tax registration, definition of tax person, tax rates, taxable transactions, exemptions, calculation of the basis of assessment, or general rules of taxation schemes and tax documentation. Tax evasion and tax avoidance extending across the frontiers of Member States lead to budget losses and violations of the principle of fair taxation and are liable to bring about distortions of capital movements and of the conditions of competition. They therefore affect the operation of the internal market. According to settled case-law, although direct taxation falls within their competence, Member States must none the less exercise that competence consistently with EU law and, in particular, avoid any discrimination on grounds of nationality.

Keywords: tax harmonization, the rule of EU law priority, regulation, directive, value added tax, excise tax, tax deduction.

RAFAŁ WOŹNIAK

Emisja obligacji z prawem pierwszeństwa przez banki

Zarys treści: Niniejszy artykuł wskazuje prawne aspekty emisji obligacji z prawem pierwszeństwa przez banki. Autor omawia w nim obligację jako papier wartościowy, zdolność banku do emisji obligacji z prawem pierwszeństwa, proces emisyjny obligacji z prawem pierwszeństwa na tle emisji obligacji innego rodzaju, jak również kwestię realizacji praw z obligacji z prawem pierwszeństwa. Celem przedstawionych poniżej rozważań jest analiza procesu emisji obligacji z prawem pierwszeństwa przez banki. Emisja taka dokonywana jest bowiem przez podmiot regulowany i podlega ograniczeniom z tym związanym. W artykule tym autor stawia tezę, iż proces emisji obligacji z prawem pierwszeństwa przez banki, pomimo iż zbliżony do emisji obligacji tego typu przez inne podmioty, cechuje się pewnymi odmiennościami charakterystycznymi jedynie dla banków.

Słowa kluczowe: bank, obligacje z prawem pierwszeństwa, KNF.

Legal aspects of senior bonds issued by banks

Abstract: This article discusses legal aspects of senior bonds issued by banks. Concept of a bond as a security, is considered, along with the bank's capacity to issue pre-emptive bonds, senior bonds' issuing process against other types of bonds, and, finally – the matter of exercising rights arising from senior bonds. The main purpose of the considerations below, is the analysis of the process of issuing pre-emptive bonds by banks. Issue of such bonds is exercised by a regulated entity with all restrictions related to such status. In the article the author, argues that although the process of issuing senior bonds by banks is similar to an issue of such bonds effected by other entities, certain distinctive differences, can be observed characteristic for banks.

Keywords: bank, pre-emptive bonds, Polish FSA.

MICHAŁ PAWŁOWSKI
WOJCIECH KALINOWSKI

Ustalanie ceny oferowanej w wezwaniu do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji

Zarys treści: Celem niniejszego artykułu jest wskazanie niejasności polskich przepisów prawa wpływających na ustalanie cen oferowanych w wezwaniach do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji spółek publicznych, a także sformułowanie postulatów *de lege ferenda* w tym zakresie. Autorzy oparli analizę przepisów prawnych zawartą w niniejszym artykule w przeważającej części na teoretycznoprawnej metodzie badań, z elementami metody aksjologicznej oraz dogmatycznoprawnej. Wnioski płynące z analizy przeprowadzonej przez autorów wskazują, iż przepisy prawa polskiego, jak i praktyka organu nadzoru wymagają doprecyzowania we wskazanych w niniejszym artykule obszarach.

Zastosowanie stawianych przez doktrynę postulatów *de lege ferenda* oraz doprecyzowanie praktyki organu nadzoru pozwolą na usprawnienie procesu ustalania ceny oferowanej w wezwaniach do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji spółek publicznych, co przełoży się na pozytywny wpływ na stabilność obrotu na polskim rynku papierów wartościowych. Artykuł dotyczy kwestii, które dotąd nie były często poruszane w polskiej literaturze, a które wskutek wzrostu znaczenia wezwań do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji stają się coraz bardziej doniosłe w świetle globalnego kryzysu finansowego.

Słowa kluczowe: Wezwanie do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji, Ustawa o ofercie publicznej, spółki publiczne, Komisja Nadzoru Finansowego, akcje, rynki kapitałowe, obrót papierami wartościowymi, emitenci, rynek regulowany, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie, ochrona akcjonariuszy mniejszościowych.

Issues regarding determining the price in tender offer to subscribe for sale or exchange of shares

Abstract: The purpose of this article is to indicate the ambiguities of Polish regulations which have an impact on the determination of the price proposed in a tender offer to subscribe for the sale or exchange of shares in public companies, as well as to define the demands *de lege ferenda* in this scope. The authors based the analysis of the regulations included in this article mainly on the theoretical research method, with elements of the axiological and dogmatic-legal method. The conclusions of the analysis conducted by the authors emphasize that the Polish legal regulations as

well as the practice of the supervisory authority need to be clarified in the area indicated in this article. The application of the demands *de lege ferenda* posed by the doctrine and the specification of the practice of the supervisory authority will allow the improvement of the process of determining the price proposed in a tender offer to subscribe for the sale or exchange of shares in a public company, which will have a positive impact on the stability of trading on the Polish securities market. The article concerns issues which have not been frequently discussed in the Polish literature, and which as a result of the growing importance of tender offers to subscribe for the sale or exchange of shares are becoming increasingly significant in the light of the global financial crisis.

Keywords: Tender offer for sale or exchange of shares, Act on public offerings, public companies, Polish Financial Supervisory Authority, shares, capital markets, trading in securities, issuers, regulated market, Warsaw Stock Exchange, protection of minority shareholders.

WOJCIECH KALINOWSKI
MICHAŁ PAWŁOWSKI

Obowiązki i uprawnienia uczestników procesu wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji

Zarys treści: Niniejszy artykuł przedstawia wybrane obowiązki oraz uprawnienia podmiotów uczestniczących w procesie wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji, mające najwyższą doniosłość praktyczną. Instytucja wezwań do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji zyskuje w Polsce na znaczeniu. Szczególnie obecnie, w dobie dekonunktury na rynkach kapitałowych, stwarzającej podstawę do niskich wycen spółek giełdowych, wezwania oraz obowiązki i uprawnienia z nimi związane, stanowią istotne narzędzie w rękach inwestorów. Celem przedstawionych poniżej rozważań jest analiza praktycznego wymiaru norm regulujących instytucję wezwań, mających swoje źródło w krajowym porządku prawnym, jak i wynikających z implementacji przepisów przyjętych na poziomie Unii Europejskiej. W niniejszym artykule autorzy stawiają tezę, iż przepisy dotyczące obowiązków związanych z wezwaniem do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji mogą stanowić również instrument służący zabezpieczeniu interesów podmiotów tymi obowiązkami obarczonych.

Słowa kluczowe: wezwanie do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji, Ustawa o ofercie publicznej, spółki publiczne, Komisja Nadzoru Finansowego, akcje, rynki kapitałowe, obrót papierami wartościowymi, emitenci, rynek regulowany, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie, ochrona akcjonariuszy mniejszościowych.

Rights and obligations of the participants of the process of tender offer for sale or exchange of shares

Abstract: This article presents the selected liabilities and rights of entities participating in the process of tender offers for sale or exchange of shares, having the highest practical importance. The institution of tender offers for sale or exchange of shares, gains in importance in Poland. Particularly nowadays, in the course of capital market recession, creating the basis for the low valuation of the stock exchange listed companies, tender offers as well as the rights and obligations related thereto, serve as an important tool in the hands of the investors. The main purpose of the below presented considerations, is an analysis of the practical dimension of the rules regulating the institution of tender offers, having its source in the

domestic legal regulations as well as resulting from the implementation of the provisions adopted at the European Union level. In this article the authors present the thesis that the regulations concerning the obligations related to the tender offers for sale or exchange of shares might as well become an instrument for protection of the interests of the entities burdened with the said obligations.

Keywords: tender offer for sale or exchange of shares, Act on public offerings, public companies, Polish Financial Supervisory Authority, shares, capital markets, trading in securities, issuers, regulated market, Warsaw Stock Exchange, protection of minority shareholders.

IGOR ZDUŃSKI

Dozwolone ryzyko nowatorstwa w prawie karnym na tle realiów gospodarczych

Zarys treści: Analiza zmieniających się regulacji prawno-karnych pokazuje, że problematyka dozwolonego ryzyka nowatorstwa ekonomicznego była już ważna w ustroju gospodarki uspołecznionej i nabierała na znaczeniu wraz ze zmieniającym się ustrojem gospodarczym. Wolny rynek otworzył jeszcze pełniej przedsiębiorcom pole na podjęcie skutecznej „gry” w zarządzaniu ryzykiem, pod warunkiem przestrzegania m.in. przepisów prawa karnego. To zwiększone ryzyko nazywane ryzykiem nowatorstwa stanowi dla dzisiejszych przedsiębiorców wyzwanie na innowacyjnym i nowoczesnym rynku Unii Europejskiej.

Słowa kluczowe: prawo karne, ryzyko nowatorstwa ekonomicznego, zarządzanie ryzykiem, innowacje.

Allow the risk innovation in the criminal law compared to economic realities

Abstract: Analysis of the changing legal and regulatory matters shows that the issue of innovation allowed the economic risk was no longer valid in the system of socialized economy and took on the sense with the changing economic regime. The free market has opened more fully to entrepreneurs to take effective field “game” in risk management, provided that, inter alia, criminal law. This increased risk is called risk innovation for today’s business challenges in an innovative and modern European Union market.

Keywords: criminal law, the risk of economic innovation, risk management, innovation.